

Veelgestelde vragen (FAQ) EED – Ernstige Enkelvoudige Dyslexie-ondersteuning SWV Brabantse Wal

Inhoud

Basisondersteuning: waarvoor zijn scholen verantwoordelijk, op het gebied van lees- en/of spellingsproblemen?.....	1
EED algemeen: Wat is enkelvoudige ernstige dyslexie?	1
<i>Voorwaarden en aanvraag EED zorg: Wanneer komt een leerling in aanmerking voor vergoede diagnostiek bij een vermoeden van EED.....</i>	2
Waarom komen alleen kinderen met een vermoeden van ernstige, enkelvoudige dyslexie in aanmerking voor de vergoedingsregeling?.....	2
Wie beoordeelt de aanvraag voor enkelvoudige ernstige (EED) dyslexie?	2
Hoe kan een aanvraag ingediend worden en door wie?	3
Moet een aanvraag voor vergoede dyslexiezorg (diagnostiek) altijd direct aansluiten op de periode van intensieve ondersteuning (ondersteuningsniveau 3)?.....	3
Moet het Leerlingdossier Dyslexie volledig worden ingevuld?.....	3
<i>Inhoudelijke criteria dossierbeoordeling: Als een leerling zowel op lezen als spelling een E-score (V- score) heeft, moet dan op beide onderdelen ondersteuning op zorgniveau 3 worden gegeven, dus twee keer 60 minuten per week?.....</i>	3
Kan een dossier niet akkoord worden bevonden (onvoldoende beoordeling) wanneer de intensieve begeleiding op ondersteuningsniveau 3 niet als voldoende is beoordeeld, maar er op spelling én technisch lezen wel drie keer een E (of Vmin) score is?	4
Hoe ga je om met (hoog)begaafde leerlingen en het vermoeden van dyslexie?.....	4
Hoe wordt er omgegaan met doublures bij de screening tot vergoede dyslexiezorg?.....	4
Hoe wordt er omgegaan met het criterium van ‘hardnekkigheid’ wanneer een leerling in groep 4 zit en bekend is met een familiair risico op dyslexie?	4
Wordt BOUW! akkoord bevonden als interventieprogramma op ondersteuningsniveau 3?	5
Hoe ziet de evaluatie van de interventieperiode eruit?	5

Basisondersteuning: waarvoor zijn scholen verantwoordelijk, op het gebied van lees- en/of spellingsproblemen?

De school is primair verantwoordelijk voor passend lees- en spellingsonderwijs, als ook voor de signalering en begeleiding van kinderen met lees- en/of spellingsproblemen én dyslexie. Ook moet elke school onderwijsondersteuning kunnen bieden aan leerlingen met dyslexie (dyslexiebegeleiding zit in de basisondersteuning). Soms is er sprake van een vermoeden van een zeer ernstige vorm van dyslexie, waarbij er geen andere problematiek speelt die van invloed is op de lees- en spellingontwikkeling. Dan kan diagnose en behandeling van deze dyslexie voor vergoeding in aanmerking komen. School is verantwoordelijk voor het aanleggen van een dossier en het zo nodig aanmelden van een leerling bij het samenwerkingsverband, voor mogelijke toeleiding naar de vergoede dyslexiezorg.

EED algemeen: Wat is enkelvoudige ernstige dyslexie?

De vergoedingsregeling voor diagnostiek geldt voor leerlingen met een vermoeden van ernstige, enkelvoudige dyslexie.

- 'Ernstig' verwijst naar de mate van achterstand in het lees- en spellingsniveau van de leerling. Er wordt gesproken van 'ernst' wanneer een leerling tot de zwakste 10% behoort wat betreft lezen of wanneer hij tot de zwakste 16% op lezen én de zwakste 10% op spelling behoort (ondanks extra geboden begeleiding).
- 'Enkelvoudig' betekent dat er bij de leerling naast dyslexie geen sprake is van een of meer andere (leer)stoornissen (dit wordt ook wel comorbiditeit genoemd.) Het *Protocol Dyslexie Diagnostiek & Behandeling* geeft aan dat het bij comorbiditeit gaat om stoornissen die bovengemiddeld vaak samen met dyslexie voorkomen. Een dergelijke stoornis hoeft geen gemeenschappelijke oorzaak te hebben met dyslexie, maar heeft wel een negatieve invloed op de prestaties op lezen en spellen van de dyslectische leerling. De stoornis heeft dus wel een relatie tot de dyslexie en/of leervaardigheden; een gebroken been wordt niet gezien als comorbiditeit. Wanneer comorbiditeit bij aanmelding van het dossier bij het samenwerkingsverband (*Expertgroep Dyslexie*) duidelijk aanwezig is, kan het samenwerkingsverband besluiten het dossier niet toe te kennen voor vergoede diagnostiek. Wanneer vergoede diagnostiek is toegekend kan de diagnosticus na het onderzoek (alsnog) tot de conclusie komen dat er sprake is van comorbiditeit. In sommige gevallen is het toch mogelijk om in aanmerking te komen voor vergoeding. In de Richtlijn Comorbiditeit (NRD/KD), staat dat een kind dat een bijkomende stoornis heeft in aanmerking kan komen voor vergoeding als de andere stoornis niet (meer) belemmerend is voor dyslexieonderzoek. Als de comorbide stoornis wel belemmerend is voor dyslexieonderzoek en/of -behandeling, dan komt het kind in eerste instantie niet in aanmerking voor vergoeding en wordt geadviseerd eerst de comorbide stoornis te laten behandelen.

Voorwaarden en aanvraag EED zorg: Wanneer komt een leerling in aanmerking voor vergoede diagnostiek bij een vermoeden van EED?

Voor een beperkte groep kinderen is goed onderwijs en intensivering van begeleiding ontoereikend. De vergoedingsregeling geldt voor leerlingen met een vermoeden van ernstige, enkelvoudige dyslexie. Leerlingen komen in aanmerking voor vergoede EED zorg wanneer:

- zij primair onderwijs volgen en in de leeftijd van 7 tot 13 jaar zijn;
- zij behoren tot de zwakste 10% op lezen of tot de zwakste 16% op lezen én de zwakste 10% op spelling, op drie laatste opeenvolgende hoofdmeetmomenten én na aanbod van extra ondersteuning/specifieke interventies;
- school kan aantonen dat er naast goed onderwijs op ondersteuningsniveau 1, ook voldaan wordt aan de criteria van ondersteuningsniveaus 2 én 3;
- er geen sprake is van andere comorbide problemen óf bijkomende (leer)stoornissen zijn aantoonbaar onder controle en belemmeren het onderwijsleerproces niet (verwijst naar *enkelvoudige dyslexie*)

Waarom komen alleen kinderen met een vermoeden van ernstige, enkelvoudige dyslexie in aanmerking voor de vergoedingsregeling?

De vergoedingsregeling richt zich op een specifieke groep kinderen, waar vastgestelde criteria voor zijn afgesproken. Met ingang van januari 2015 worden de kosten voor de dyslexie zorg (op het gebied van EED) door de gemeente vergoed, die bij de overstap eerder gestelde richtlijnen heeft overgenomen. De regeling richt zich op de leerlingen die de meeste hinder ondervinden van hun problemen met het lezen en/of spellen bij het volgen van onderwijs (die tot de laagste 10% op lezen behoren óf laagste 16% én laagste 10% spelling). Het gaat om leerlingen waarbij sprake is van een forse achterstand in de ontwikkeling van het lezen en/of spellen, maar waarbij ook gerichte, extra begeleiding op school onvoldoende verbetering oplevert. Wanneer de *Expertgroep Dyslexie* een positieve beoordeling heeft gegeven voor vergoede dyslexie zorg, is het aan de diagnosticus om te bepalen of er sprake is van 'ernstige' enkelvoudige dyslexie.

Wie beoordeelt de aanvraag voor enkelvoudige ernstige (EED) dyslexie?

Vanaf 1 januari 2015 is de bekostiging en uitvoering van beleid met betrekking tot ernstige enkelvoudige dyslexie onderdeel geworden van de Jeugdzorg Wet en daarmee tot het beleid jeugdzorg bij de afzonderlijke gemeenten. De samenwerkende gemeenten binnen het SWV Brabantse Wal hebben de afspraak gemaakt dat de *Expertgroep Dyslexie* de aanvragen voor vergoede diagnostiek in het kader van EED beoordeelt. Is er een reëel vermoeden van EED, dan geeft de *Expertgroep Dyslexie* een positief advies. De *Expertgroep Dyslexie* brengt de school hiervan op de hoogte. Vervolgens is de school verantwoordelijk om ouders op de hoogte te brengen, door middel van een brief van de *Expertgroep Dyslexie* met daarin de toekenning voor vergoede diagnostiek EED. Hiermee kunnen de ouders/verzorgers het kind aanmelden bij een bij de gemeente gecontracteerde zorgaanbieder. De gemeente wordt tegelijkertijd door de *Expertgroep Dyslexie* op de hoogte gebracht van het positieve advies. Uit onderzoek blijkt of er daadwerkelijk sprake is van ernstige enkelvoudige dyslexie en of de leerling in aanmerking komt voor vergoede behandeling.

Hoe kan een aanvraag ingediend worden en door wie?

School dient de aanvraag voor vergoede EED zorg in bij de *Expertgroep Dyslexie* van het samenwerkingsverband via Ldos. Een complete aanvraag bevat:

- het aanmeldformulier, ondertekend door ouders/verzorgers
- het compleet ingevulde Leerlingdossier Dyslexie conform de richtlijnen van Nederlands Kwaliteits Instituut Dyslexie;
- uitdraai van het complete toetsoverzicht van de methode onafhankelijke toetsen
- noodzakelijk relevante en recente bijlagen, bijvoorbeeld bijlagen waaruit de geboden hulp blijkt (ondersteuningsniveau 2 en 3) (mogelijk aangetoond door bestaande plannen, als groepsplan, handelingsplan, etc). Voor de eisen van het plan, zie document '*Handreiking invulling ondersteuningsniveau 2 en 3 bij vermoeden EED*'. School toont bovenstaande criteria aan in het 'Leerlingdossier Dyslexie' van NKD met aanvullende bijlagen.

Moet een aanvraag voor vergoede dyslexiezorg (diagnostiek) altijd direct aansluiten op de periode van intensieve ondersteuning (ondersteuningsniveau 3)?

Wenselijk is dat een aanvraag voor vergoede dyslexiezorg direct aansluit op de periode van intensieve ondersteuning. Binnen 3 maanden na de laatste hoofdmeting worden de dossiers beoordeeld. Na 3 maanden wordt een volgende hoofdmeting afgewacht. De school moet navolgbaar schriftelijk beargumenteren waarom de aanmelding niet aansluit op de periode van intensieve ondersteuning. Van belang is welke periode er zit tussen de beëindiging van de ondersteuning op ondersteuningsniveau 3 en de aanmelding. Als dit een lange periode is, bijvoorbeeld meer dan een half jaar, dan is het aan de school om uit te

leggen hoe dit komt. Als de periode korter is, moet dit ook uitgelegd worden, maar dit is niet automatisch een bezwaar om de leerling toe te laten tot vergoede diagnostiek. De *Expertgroep Dyslexie* hanteert een termijn van maximaal 3 maanden tussen de laatst geëvalueerde interventieperiode met hoofdmetingen en aanmelding aanvraag vergoede dyslexie zorg.

Moet het Leerlingdossier Dyslexie volledig worden ingevuld?

Ja, dit is het uitgangspunt voor de beoordeling. Dossiers die niet volledig ingevuld zijn, kunnen niet beoordeeld worden. Deze worden door de *Expertgroep Dyslexie* aan de school (onbeoordeeld) teruggestuurd.

Inhoudelijke criteria dossierbeoordeling: Als een leerling zowel op lezen als spelling een E-score (V-score) heeft, moet dan op beide onderdelen ondersteuning op zorgniveau 3 worden gegeven, dus twee keer 60 minuten per week?

Bij lage functioneringsniveaus lopen lezen en spellen voortdurend door elkaar en daarvoor moet een geïntegreerde aanpak worden geboden. Dat houdt in dat totaal 3 keer 20 minuten extra ondersteuning op niveau 3 volstaat. Bij ondersteuningsniveau 3 is veelal altijd lezen en spellen geïntegreerd, waarbij het accent kan verschuiven, afhankelijk van waar de grootste problemen liggen en in welke fase van technisch lezen en spellen de leerling zit. Het gaat dus totaal om 60 minuten per week en niet om twee keer 60 minuten per week extra begeleiding op ondersteuningsniveau 3. Het meest extreem is de situatie als alleen op spellen 3 keer E (Vmin) gescoord wordt, maar dan moet voor EED lezen toch ook onder de percentiel 16 liggen. Dan ligt de nadruk op spellen, maar lezen kan niet helemaal genegeerd worden. Ook dan wordt informatie verwacht over de spelling- én leesbegeleiding.

Kan een dossier niet akkoord worden bevonden (onvoldoende beoordeling) wanneer de intensieve begeleiding op ondersteuningsniveau 3 niet als voldoende is beoordeeld, maar er op spelling én technisch lezen wel drie keer een E (of Vmin) score is?

Ja. Als de ondersteuning onvoldoende is geweest, is het dossier in principe niet ontvankelijk.

Hoe ga je om met (hoog)begaafde leerlingen en het vermoeden van dyslexie?

Begaafdheid is niet gecorreleerd met woorddecodeervaardigheid. Toch zijn hoogbegaafde leerlingen met leesproblemen niet makkelijk te signaleren. Deze kinderen lijken soms in staat hun leesproblemen te compenseren waardoor ze niet op drie meetmomenten een V- (of E) score halen. Omdat begaafdheid niet gecorreleerd is met woorddecodeervaardigheid is er geen reden af te wijken van de gestelde criteria. Er zijn geen afwijkende wettelijk vastgestelde richtlijnen voor deze leerlingen. Deze leerlingen dienen aan dezelfde criteria te voldoen om mogelijk in aanmerking te komen voor vergoede EED zorg.

Hoe wordt er omgegaan met doublures bij de screening tot vergoede dyslexiezorg?

De richtlijnen omtrent doubluren (voor wat betreft de vergoede dyslexiezorg) zijn aangepast en zullen per schooljaar 2018-2019 gehanteerd worden. Bij doubluren telt de (didactische) leeftijd door. Een leerling krijgt de toets van het leerjaar waar de leerling op dat moment in zit, maar wordt vergeleken met de norm van het leerjaar waar de leerling in had moeten zitten. Ook bij spelling mag de score vergeleken worden met het volgende leerjaar, omdat de LVS-spellingtoetsen dezelfde onderliggende spellingvaardigheid meten. Kleuterverlenging wordt niet meegerekend in eventuele correcties van didactische leeftijd. Voor meer informatie over het omgaan met doublure, zie: <https://www.nkd.nl/app/uploads/2018/02/20180205Richtlijn-Omgaan-met-doublures.pdf>

Hoe wordt er omgegaan met het criterium van 'hardnekkigheid' wanneer een leerling in groep 4 zit en bekend is met een familiair risico op dyslexie?

Zoals eerder gemeld aan de scholen in deze regio, mag de hardnekkigheid in groep 4 aangetoond worden door middel van een extra (tussentijds) meetmoment in oktober, mits er aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Een vermoeden van de hardnekkigheid van dyslexie is al evident, gebaseerd op aantoonbare erfelijkheid binnen de eerste lijn van het gezin (hetgeen bij de inschrijving van school al bekend is);
- Er is geen sprake van bijkomende factoren (comorbiditeit);
- Er is (naast ondersteuningsniveau 1 en 2) invulling gegeven aan zorgniveau 3 gedurende de eerste 10 tot 12 weken in groep 4;
- Er wordt voldaan aan de criteria van achterstand op het gebied van lezen of lezen én spelling.
- Indien voldaan wordt aan bovenstaande criteria, kan het dossier na het tussentijdse meetmoment in groep 4 mogelijk al ingediend worden.

Wordt BOUW! akkoord bevonden als interventieprogramma op ondersteuningsniveau 3?

Interventieprogramma BOUW! kan als interventie op ondersteuningsniveau 3 worden ingezet. Het is echter wel belangrijk dat de leerkracht (of intern begeleider of remedial teacher) zorg draagt voor het afnemen van de ingebouwde toetsmomenten. Daarnaast kan de *Expertgroep Dyslexie* bij de beoordeling van het dossier de rapportage van BOUW! opvragen.

Hoe ziet de evaluatie van de interventieperiode eruit?

Het is belangrijk dat naast een kwantitatieve analyse van de toetsresultaten (of het cijfermatige doel behaald is), ook inzicht wordt gegeven in de kwalitatieve evaluatie van de interventieperiode. Er kan informatie gegeven worden over (het behalen van) de inhoudelijke doelen en het proces, waarbij zicht wordt gekregen op het lees- en spellingsproces tijdens de begeleiding.